Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטס עדיטאר
דר. מיכאל וואכנטלער
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטע
פיר עסטערייך-אונגארן
מאנאטליך 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלבייערליך 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעלייערליך 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיר אויסלאנד
מאנאטליך 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלבייערליך 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעלייערליך 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אין דיעזער צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרעגומערירען
אונד דער אדמיניסטראציאנס-עקספעדיציאן פון דער פעסטער יידישע צייטונג בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין
פעסט
וואיצנער בולווארד נומ' 29
יואדען מאן אויך דיא אדמיניסטראציאנס-נעלדער צו זענדען בעליעבען.

Nr. 131. צוואלפטער יאהרגאנג. פעסט, מאנטאג יום כסלו ה.תרמ"א. Pest, den 15. November 1880.

איס דעם אונגארישען רייכסטאגע.

אין דער פארגעסטרייגען זיטצונג דעם אונגארישען רייכסטאגעס לאמען צוייא אינטריגע-פאללע צור בעשפרעכונג. ערסטענס דיא נייען שטייערן. דיא אונגארן בעגראנצען זאלל, צווייטענס דער אינגלוקס-פאלל אין אגראם, יא, דיא נייען שטייערן זינד פיר דיא ארמע בעפאלערונג אונגארנס איין אינגלוק, דא מאן דיעזע אהנונגען מיט שטייערן בעלאסטעט איזט! שאן אנפאנגס ארטאבער, אלס דער פינאנז-מיניסטער דען רעגיערונגס-אינטייז איבער דיא אינגאדמען אונד אינאבען דעם געבסטען אבדרעס דעם רייכסטאגע פארלעזטע, פערזיכערטע ער דיעזע נייען שטייערן אין איינער רעדע. דיעזע דיא אינזיכטיגע דיעזער נייען פערצעהרונגס-שטייער רעגטע דער פינאנז-מיניסטער איין איינע פערמעהרונג דער פערזאלטען אינגאדמען אים 2 ביז 3 מיל. ליאנען גולדען (יעדעס יאהר 114). דער דערר פינאנז-מיניסטער האט ליידער יא ארט געראלטען, אונד דער פארגעסטרייגען זיטצונג דעם רייכסטאגעס לעגטע ער איין געזעטץ איבער דיא בעשטייערונג פון לאבעע, צוקור אונד בער פאר.

דער אין דער הייפשטאדט יידד מאן פון יעדעם מעטער-צענטער צוקער 5 גולדען, פון יעדעם מעטער-צענטער לאבעע 10 גולדען, אונד פון יעדעם העקטאליטער בער 1 גולדן 60 קר' שטייער צאהלען מיססען. דאס הייסט זאפיעל: יעדעס קילאגראם צוקער יידד אים 5 קרייצער, יעדעס קילאגראם לאבעע אים 10 קר' אונד יעדעס ליטער בער אים 4 קרייצער פערזטייערט. יאם אייניגע פריז-ערהאהונג פון 10 ביז 12 פערצענט גלייכגאמט. דיעזע נייע שטייער-בעלאסטונג ביא אייגער גלייכען בירגער-פאמיליע אין דער הויפטשטאדט, יעדען מאן דען לאבעע-פערבראוך דערזעלבען פיר אחד מיט 25 קילאגראמס, דען צוקער-פערבראוך מיט 50 קילאגראמס בערעכנעט, בעטראגט 5 גולדען 50 קר'. יעדען זיך נון דיעזע פאמיליע איך דען לוקסוס דעס בער-טרינקענס פערלייבט, יא יאמאמט דיעזע מעהר-בעשטייערונג דערזעלבען יערלייך נאך דארפער צו שטייגען: פערזיכ יאן דיא רעגיערונג זאגען: דיעזע נייען שטייערן בעטרעפען נור דיא הייכען לייטע, דא זיך דיא ארמען איך אלזע לאבעע, צוקער אונד בער בעגנוגען יאנען. אבער הייטצוטאגע זינד איך ביא דיא רעגאנען, מען לייטען „בארטש אונד קممעל-זופפע" אים דער מאדע געראממען. איך דיעזע זינד שאן איך לאבעע אונד צוקער אינגערייכטעט. „יעסאלב דיעזע נייען שטייערן אויך אללען כלאסען דער בעפאלערונג לאסטען ווערדען.

איך דעם לאנדע ווערדען דיעזע נייען שטייערן גערינגער זיין. אין אלבען ארטשאפטען, דערען בעפאלערונג 2000 וועלען איבערשטייגט, יידד מאן פון אלס צוקער פער מעטער-צענטער 4 גולדען אונד פון לאבעע פער מעטער-צענטער 8 גולדען צו צאהלען האבען. אין זאלבען ארטשאפטען, דערען וועלעגנגזאהל וועניגער אלס 2000 אונד מעהר אלס 1000 איזט, יידד מאן פון אלס צוקער פער מעטער-צענטער 3 גולדען, פון לאבעע פער מעטער-צענטער 6 גולדען אונד פון בער פער העקטאליטער 1 גולדען 25 קר' צאהלען. אין זאלבען ארטשאפטען וועלכע, דערען בעפאלערונג 1000 וועלען נוכט איבערשטייגט, יידד מאן פון צוקער פער מעטער-צענטער 2 גולדען, פון לאבעע פער מעטער-צענטער 4 גולדען אונד פון בער פער העקטאליטער נור 1 גולדען צו צאהלען.

לען האבען. — דיעזע שטייערן ווערדען ענטרייכטעט פון דעם פאבריקאנטען אדער פון קייפמאנען אונד פון בער-בריער. עס איזט זעלבסטפערשטענדליך, דאס דיעזע בייס פערזיכ דיעזע שטייערן דעם פרייזע אידרער יאארען צישלאגען ווערדען. „יעסאלב איינגעזטעלט דאך דיא בעפאלערונג דיא שטייערן צו טראגען האבען יידד.

נאך דיעזער פארלאנג דעם נייען שטייערגעזעטצעס כאם דער אינגלוקספאלל אין אגראם צור שפראכע. דא ערדאם זיך דער דעפיציט אנגעטע אגראם אונד אזאגטע: „אין שווערעם אינגלוק דאס קראאצען אונד נאמענטליך דעסען דייפשטאדט דיינגענזטס, פרייסבארע אונד ווערדראלטע ערד-בעבען האבען אנגעהייערן שאדען אנגערייכטעט, מעהרערע מענשען יאודען ערשלאגען אונד פערוואנדעט, אין גראסער מהייל דער בעפאלערונג יאר געפאהרען, דיא יאהרונגען צו פערלאסען; דיא ארמען לייטע זינד אידרער פערדעטעט בעריייבט אונד דעם הונגער אונד דעלטע פרייזגעגעבען, אין זאלבען אינגלוק דער גיעמאנדען גלייכגלטע לאסען, גאמענטליך דא עס אין איינעם לאנדע איזט, ווערכעם צור אינגאריישען שטעפאנס-קראנע גערעכט, דיא אינגאריישע בעפאלערונג האט מיט בעפריידיגונג פערנאممען, דאס דער הערר מיניסטער-פרעזידענט, זאכאלד ער אים בעאיזלט, נאמענס דער רעגיערונג דען קראאטען זיגע שטעטצליכע טהיילנאהמע איסצידריקען אונד איהנען דיא מאגליכסטע אונטערשטייצונג צו צוזיכערן, אינדעם אך אויך מיט בעפריידיגונג הייז אין ערפאהרונג, „יעלל אך דאס גענעהמיגט הייז אייפאהרען, דאס עס אויך דיעזעס זיגע שטעטצליכע טהיילנאהמע פון דיא פאס אינגלוק בעטראפענע בריודער-נאציאן איסשפרעכע.

הערר פון אנטע מיניסטער-פרעזידענט טיסא: „אין בייכע קיים „אהל ערסט צו זאגען. דאס אך דעם אנטראג דעם הערען אבגעאהדנעטען מיניסטיס בערייטוויללינסט צישטיممט, צוגלייך בעגיטיגט איך דיא גלעגענהייט, אים דעם גענעהמיגטען הייזע צור קענטניס צו בריינגען, דאס עס דיא אינגאריישע רעגיערונג פון אייהרע פפליכט פראכטעטע, דער קראאטישען רעגיערונג דיא פערזיכערונג צו ערטהיילען, דאס זיי בעריייט זינד, דיא פארליפפ צור לינדערונג דעם אינגלוקעס אללערגאטיסטען גנאדע-מיטטען דער קראאטישען רעגיערונג פאר-צישטרעבען."

דיא לעטצטען וארטע דעם מיניסטער-פרעזידענטען טיסא ווארדען פון אללען פארטיען אים רייכסטאגע מיט לעבהאפטעם בייפאלל אויפגענאמען, מען, דער טהאם איזט דיעזעס ברודערליכע פארגעהען דער אונגארישען רעגיערונג, דען קראאטישען פערפאנגליכטען גענוגאבער אים זו מעהר אנציערקענען, אלס בעקאנטליך אונגארן אדגעהען פון קראאטצען איממערפארט גראסע אייפער צו בריינגען האט.

אין דער דייטשען זיטצונג דעם אונגארישען רייכסטאגעס געלאנגטע דער אייניייז דעם פינאנז-מיניסטערס איבער דיא אינגאהמען אונד אויסגאבען דעם גענעהמיגטען יאהרעס צור בעראטונג. דיעזע „באהשטע-פערזאנגלונג" איזט דיא לעטצטע אין דיעזעם רייכסטאגע, אונד עס ווערדען נון זעהר הייפטיג ווערדען דיעזעם דער גענעהמיגטען רעגיערונג געדאהטען.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (געמיינדע-פערזאמלונגען.) אים פאאא ווירד אונס בערייכטעט: „דיא דיעזיגע קאנגרעס-געמיינדע האט זיך גינסטיגר געגעלייך אייגעראלזט. דיא מיטגליעדער דערזעלבען זינד „מיט זאך אונד פאאן" צו דער ארטהאדאקסען-געמיינדע אי-בערגעטעטן. נור אין לעהרער דער קאנגרעס-גע-מיינדע, דען דיא ארטהאדאקסע געמיינדע נוכט מיט אין דען קייפ געהמען „אללטע, פערזאיזאכטע נאך אייגע שטאדטגע, דא ערד זיך נון אין דען דיעזיגעם ארטע אייגע אייגענע שלע ערריכטעט האט!" (דיעזע פערזאיזאכטע איזט זוכער פיר בייגע טהיילע דאכסט פראכטיש. זא האט זיך יא אייגע זאלכע „ווערדע-פערזאיזאכטע דער געטרענגטען געמיינדען בערייטס אין מערערען ארטען, יא אין נייטרא, „אאנ-פיי-שטאדטל אי' ד' ווי שאן פריהער פאללגאאנען. נור אייגעם פערשטעהען ווייר דיעבייא נוכט, ווייא אים דעם פאאאער בערייכטע הערפאאנגעדט. דאס דיא דארטיגע ארטהאדאקסע געמיינדע אין פאאלגע דער „ווערדע-פערזאיזאכטע אללע בעאמטען דער בע-שטאנדגען קאנגרעס-געמיינדע „מיט אין דען קייפ" גינאممען, נון עקסיסטירט אבער בעראאנגטליך גע-גען דיא קאנגרעס-שרייבס אין „איזרי". עס פאאנט זיך נון: אב דען דיעזע זא איבער נאכט „ווערדע „בשרי" ווערדען קאנגשטן?

(אייגע טיכטיגע אהרפייגע אייגעם ווירגפייגד.) בעקאנטליך האבען שאן פאר מאאנאטען מעהרערע בעלייגער „ווערגפערסער אין דען פרייסען בייסמארק אין גע-זיך גערייכטעט, „אאין דער „אאוש איינגעדריקט ווייר, דאס דיא „ייען פאן אללען אמטערן אונד עהרען-שטעללען איינגעשלאסען בלייבען מאגען, אונטער דיעזעם גענוכע „אאין איך? שטעדטשע לעהרער אונטערצייכנעט, דיא הערערן דר' ווגפער אונד דר' פאיסטער. נון שרייבט אין „יידישער צייטונגס-מיטארבייטער אין בערלין איבער דיעזע בייס-דען זייבערען „ווערגפ-עפסער פאללגעגעדעם: אם 9. דיעזעם פיר איך אין איינעם שטעללייאגען פאן מיינער „אאנגונג אין דיא רעפאכציאן. איך דיעזעם שטעללייאגען בעפאנדען זיך ציפעללט איך דיא הערערן „ווגפער אונד פאיסטער, דיא נאטירליך נוכט בעסערערעם צו טהון האבטען, אלס אין דא-העסטער „ווגפ איך דיא „ווגפ לאיזשטיפפען, הערר „ווגפער זאגטע אונטער אנדערם: „דיעזע „יידישען צייטונגס-שרייבער אונד טונגטע-לעקסער, „ווייר „ווערדען יא שאן אללע „ווגפעקט לעהרען, „עטצט האנדעלט עס זיך נוכט אים לעגע „אאטע, זאנ-דערן אים טראטען! אם 1-טען „ווגער זאלל עס „ווגגען דיא „ווגן לאנגעהען!" אין אכטבארער „ווגע, נאמענס לאיין, „ווגאאב זיך נון אונד זאגטע צו „ווגנ-פער: „דיעזע אנפערשעמטהייט גערעט דאך שאן צו „ווייט! אין „אלבער מענש איזט נוכט „ווייגד, דאס לעהרער-אמט צו בעקלייגדען!" איך איך „ווגאאב מיך נון אונד „ווגגעטעט מיך אן דיא בייגדען פערעכען לעהרער-נאגרען מיט דען „אאטען: „אהר זייד בייגע אונפערשעמטע בייבען אונד נאר אייגעם אנגעלעגענהייט!" „ווגטעט דיעם „ווגגער נאך אייגעם פאראיבערגעהענ-דען פאלגע-מאנגע, איך זאגטע: „גוט, דאס דער פאר-לעגע-מאנגע דאممט ער ווגלע, „ווגלך אין נאל-גענשטיגד פאן אייגעם לעהרער יא זגד!" „ווגגער דיעם מיר נון צו: „אי' דאס! דיא דגד נור אין „ווגד!" הערגגד אנטראטעטע איך מיט אייגער טיכטיגען אהרפייגע, דאס דיעם הערען לעהרער דאהען אונד ווגדען פערגאנגען! אינגייישען לאס דער פאלגע-

איין דיעזער צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרעגומערירען
אונד דער אדמיניסטראציאנס-עקספעדיציאנס בייס דער „ווגפפאנגע דעס בערגען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין
פעסט
וואיצנער בולווארד נומ' 29
יואדען מאן אויך דיא אדמיניסטראציאנס-נעלדער צו זענדען בעליעבען.

יידישע פעסטער צייטונג

פעסט, מאנטאג יום כסלו ה.תרמ"א. Pest, den 15. November 1880.

Nr. 131. צוואלפטער יאהרגאנג.

ליבע געלד-פאָרדערונגען דער געמיינאמען מינס-טער אינפּרקרצט בעוויללינט וואָרדען. איז דיא מעהרפאָרדערונג דעם קריגנס-מיניסטערס פון דיא נייען פעסטונגס-בייטען בייא פרעשעמישעל, קראקוי אונד פאָלא וואָרדען אהנע יעדע בעמערקונג בע-ווילליגט. צום שלוסס דער זיטצונג פהיילטע דער אוסטערעיכישע מיניסטער דיא ערפּיילבע נאכריכט מיט, דאס סערביען בעצוגליך דער שטרייט-אנגע-לעגענהייט דעם האנדעל-פערטראגעס מיט אינזע-רער מאָנארכיע נאכגעגעבען; דער שטרייט צווישען סערביען אונד אינזערער מאָנארכיע דאַרף זאָמיט אלס פריעדליך ביילעגעגט בעטראכטעט ווערדען.

* (צוויי מאל געשטאָרבען.) אוס ניטרא בעריכטעט מאן: דיזער טאגע שטארב היער דער זאָהן איינעס יידישען שוסטערס. ער וואָרדע נאך יידישעם גוטבריכע אוף דען עריד-באדען גלעגעגט. דיעסמאל האבען זיך ערשט „חברה-לייטע“ איבער דען איינטריטט דעס טאָדעס געטיישט, דא דער טאָדט-גלייכבטע שוסטערסזאָהן אלסבאלד וויעדער עריוואכטע. דיזמלבע מאן שארב ערסט אם פאָלגענדען טאגע וואָרדע אינ יידיש 24 שטונ-דען שפּעטער צור ערדע בעשטאטעט.

(ערשיטערנדער זעלבסט-מאָרד-אונד מאָרד-פּערזוך.) אוס ווינ ווירד געמעלדעט: איינע 39-יעהריגע פרייא, נאמענס יולע מאָרן, דאס איס פערצייפלונג זיך אונד איהרעם 10 יעהריגען לעבעלונגס-זאהנע אינגען שטרען אין דען דאָני-קאנאל דאס לעבען גנ המען וואָللען. איהר מאנ, ב מאָרן איז אין ארמער האנדעלס-אנגעגט, אונד וואר ניכט אים שטאנ-דע, דיא פרייא זאממט 5 קינדערן צו ערהאלטען. דיא איס נאָטה אונד עלענד פערצייפעלטע פרייא נאדם גון איהרען לעבעלונגס-זאהן אין דער דאנ אונד איילטע אם 6 אוהר אבענדס צום דאָני-קאָ-נאל. דער דאָט דיא דאס קינד אין דיא הארע אונד שפּראנג אין דיא קאלטען וועللען הינין. אלס דיעזע דיא גון וועגרסטען, שטעם דיא איינען גע-לעגדען שריא איס. דריא בעהערצטע מענגער זעמצטען זיך גון איך איינען לאהן אונד רעטטעטען גليקליך מיטטער זאממט קינד. דיא מיטטער וואר שאָן בעוואוסטלאָז. דאס קינד יעדאך צטטערטע בראם פאָר לעלטע. ביידע וואָרדען גון איס פאָ-ליצי-אמט געבראכט. נאכדעם דיא אינגליקליכע ווערדער אינס בעוואוסטזין צוריקגעריפען וואָרדע. נאכ דיא דיא אוהאבע אהרעם פערצייפעלטען שוסטעס צו פּראטאָקאָלל מיט דער בעמערקונג, דאס דיא גليכבטע עס ווערדע אהרעם מאנגע פעל-ליבט דאך עהער גלעגען. דיא עריקגעבלעבענען 4 קינדער צו ערגעדען. דיא עריכטע גון, דאס מאן דיא נאך הייוט איבערפהרען מאגע. יעטצט ערפּאהר דיא יעדאך, דאס דיא אין האפט בליבען מיסס. ווייל דיא יא איינען מאָדד-פּערזוך געגען דאס איינע קינד פערגעבט דאס! - געוויס איינע טרייריגע איס-זיכט פון דיא אינגליקליכע פרייא!

* (דיא בעשטראפטע ראהייט.) אוס אונגאָרנא (בערגעער קאָמיטאט) ווירד איינעס היעזיגען בלאטטע בעריכטעט: פאָר קורצעס שטארב היער דער יידישע אינגיאָהרע, מאָזעס הייגער, דער בים בייערן-פאָלקע אלס „בערער גאלט“ צו זיי-נער לייבענפייער שטראפטע אללעס פאָלק דעס אָרטעס. מענגער אונד ווייבער, יונגע אונד אלטע, צוזאממען, אוס איהרער פרייד אויבער דען טאָד דעס יידישען וואכטערערס אויסדרוק צו געבען. דיא בעמיטטעלטען בויערן קאמען אויף איהרען וואגען צו פאָהרען, וועللען מיט בלומען אונד קרענצען אויפגעפּוצט וואָרען. מיט מוזיק אונד גזעאנג אונד ווילדעם פריידען-געשריא צאג דיא צאהלרייכע מענגע פאָן איינער נאסס אין דיא אנדערע. שפּע-טער בעגאם זיך דער „לוסטיגע טרויערצוג“ אויך אין דאס בעגאבארטע דאָרף נאמענס הינבער. דיא פּפּערדע וואָרדען גון מיט „עכסעלן“ אונד „פּראָ-צעס-אקטען“ אויפגעפּוצט. וועللכע פאָן דען פער-שטאָרבענען יודען הערריהרען זאָللען. אינדעם דיעטטע דער „לוסטיגע טרויערצוג“ ניכט לאנגע, דא אלסבאלד איינע יידישע טרייריגקייט איינ-טראט. דיא בעהאָרדע לעס נעמליך געגען דיא רע-דעלספּהרער דיעזעס שטראסען-שראנדאלס איינע אונטערזוכונג איינלייטען יעגען שטאָרבען דער אָפּ-פּענטליכען יודען. עס איז ווהר לייכט, איינען יודען אלס וואכערער צו בעצייכנען, נעמליך יעגען ער שאָן טאָדט איז אונד ניכט מעהר אים שטאנדע איז. יעגע שולדלאָזיגקייט צו בעזייען. אבער דער-זעלבע ערדאך איין וואכערער יאָר אדער ניכט — דיא בעפאָللערונג פאָן אונגאָרנא בעגעגנ גון איינ-מאל איינע אינגעגלוכע יאהרייט. דא ווא דורך איה-רען לוסטיגען טרויערצוג איינען טאָדטען בעשטעפּפּט האט. וואס דאך אונטער דיעזען פערהעלטניסען געשטאָטטעט איז!

נייעסטעס.

נעסטערן האט זיך אבערמאלס אין אונגאָרן דאס ערד-בעבען פּנפּמאל וויעדערהאָלט. דיא איין פּעבער-קראנקער איז דיא ערדע אין פאָרטוויער-רענדעם צוטטערט. דיא מענשען, וועللכע נאך גאנגע וואָרנגען פאָהרען, מוסטען אים דעזוגלבען אויף דיא נאססע פּלייכטען. עבען וואר זיטצונג אים קראָ-אטשען לאנדטאג אונד „יעדעענר דער שיפּפּס-פּהרער דאס פּראָטאָקאָלל פערלאָז, דאס אין שטאָ-קער ערד-שטאָס. דיא ווייט זעמטלכע קראָאטישע דעפּוטיטע אין פּרכט אונד שרעקען פּלייכטעטען. וואס אם 9-טען דיעזעס פאָס ערד-באָרען פערשאָנ געבלעבען, וואָרדע נראָטטעגנטהיילס פאָס געפּטיי-גען ערד-בעבען צערשטאָרט. דאס פאָרטוויערדע-דע צוטטערן דער ערדע אונד דער מענשען גערט דיא דאנ גאנגען טאג פאָרט. מאן פּהלט זיך דיעגען אינגעבלוכ זיכער. דאס ניכט אינע נייע ערשיטע-רונ אללעס פערגעטטען לאנגטע. דיא אבערגלייבישע בעפאָللערונג אוס דער ווילט געראָממען אונד דאס גון דיא ערדע זיכער צו גרונדע געהיי. דיא מיסטען פערלאססען דיא שטאָדט אונד פּלייכטען נאך אللען וועלטגעגענדען; דער אנבליק דער שטאָדט איזט אין שוערליכער; איבעראלל פערוויסטונ אונד ניכטס אלס פערוויסטונ. אللעס איזט אין פאָרט-ווהרענדער טאָדעס-אנגסט. דיא געסטרינ וויי-דערהאָלונ דעס ערד-בעבענס האט דען שרעקען נאך הונדערטפאָך געשטיגערט. וויא איינע געסטערן אבענד דער איינגעטראָففענע אנראמער דעפּעשע מעלדעט. פּרכטען דיא דאָרטיגען איינוואָהנער דיא הערראָקאָممענדע נאכט; גיעמאנד גטעטייט זיך צו בעטטע צו געהען.

געשעפּטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

געטרייד- געשעפּט. פאָן וויינען וואר געסטערן פּעל צו מארקט געבראכט. דער פערקויף וואר גוט. 20000 מעטצ' וואָרדען פערקויפט.

וויינען, שהיס- 100 מטצ' 76,8 קילא 13,27½ גולד. 200 מטצ' 79. קילא 13,30 גולד. 100 מטצ' 78,2 קילא 12,92½ גולד. 3000 מטצ' 78. קילא 13,25 גולד. 100 מטצ' 78. ק' 12,90 גול. 800 מטצ' 77,5 ק' — 13 גול. 200 מטצ' 77,3 קילא 12,75 גולד. 600 מטצ' 77,5 קילא 12,87½ גולד. 200 מעטצ-צענטער 78. קילא 12,92½ גולד. 200 מטצ' 77,2 קילא 12,72 גול. 2000 מטצ' 76. ק' 12,57½ גולד. — ווייסענבורגער 200 מטצ' 74,5 ק' 12,35 גולד. 700 מטצ' 74. קילא 12,30 גולד. 2700 מטצ' 75,3 קילא 12,62½ גולד. (אللעס פער דריא מאנאטע.)

קאָרן 10,30 גולד.

גערסטע 8,30 גולד.

האפער 6,20 גולד.

וויינען פער פּייט-יאהר 12,28 — 12,42½ גול.

מוקרוזון באנאטע פער מאי-יוני 1881, 6,22 — 6,27½ גולד.

האפער פער פּייט-יאהר 6,47½ — 6,42½ גולד.

פעסטער שלאכטפּיעה-מארקט. ביא דיא-אם 11-טען ד. מ. וויר אין פעסט אבגעהאלטענען וואכענ-מארקטע וואָרדען 1617 שטיק גראס- אונד 229 קלוין-פּיעה צו מארקטע געבראכט. דעמאן וואָרדען פערקויפט: 37 שטיק שטייער, פער שטיק פאָן 60 — 150 גולדען — 141 אכסען דאס מאער פאָן 180 — 360 גולד. 780 קוהע, דאס מאער פאָן 115—260 גולד. 143 מעלק-קוהע דאס שטיק פאָן 80—215 גול. 216 שטיק בייפּפּעל, דאס מאער צו 130—220 גול. 176 שטיק קעלבער, דאס שטיק פאָן 16 — 40 גולד. 53 שטיק שאפּפּע דאס מאער —7—14 גול. פייזע פער 100 קילא: אכסען-פלייש 52—54 גולד. קוה-פלייש 48 — 51 גולד., קאלב-פלייש 80 — 90 גולד. פּפּעל-פלייש 44—46 גולד.

לאטטע-צייטונג פאָס 10-טען נאָוועמבער 1880.

ברינן 89 34 28 10 79

פּעראנטווארטלייכער רעדאקטער: מאר בריס הייס.

פּרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

פּרוכט ווייצען	פער קוילאָגראם 100 קילאָגראם	
נאָרדאונגאריש' נייער	74	— — — —
„ „ „	75	11.75—11.85
„ „ „	76	11.95—12.05
„ „ „	77	12.10—12.15
„ „ „	78	12.20—12.25
„ „ „	79	12.35—12.45
„ „ „	80	12.50—12.60
פעסטער נאָרען		— — — —
„ „ „	75	12.15—12.25
„ „ „	76	12.35—12.45
„ „ „	77	12.50—12.55
„ „ „	78	12.50—12.65
„ „ „	79	12.70—12.80
„ „ „	80	12.85—12.90
טהייס		— — — —
„ „ „	75	12.40—12.50
„ „ „	76	12.60—12.70
„ „ „	77	12.75—12.80
„ „ „	78	12.90—13.—
„ „ „	79	13.00—13.10
„ „ „	80	13.15—13.20
ווייסענבורגער	75	12.40—12.50
„ „	76	12.60—12.70
„ „	77	12.75—12.80
„ „	78	12.90—13.—
„ „	79	13.05—13.10
„ „	80	13.15—13.20

פּרייסע	קוילאָגראם 100 קילאָגראם	פער קוילאָגראם 100 קילאָגראם
קאָרן	72	10.40—10.15
נעדסטע מאלץ	62	—.— — —
נעדסטע פּפּעזער	62	6.20—6.40
האפער	40	6.30—6.10
קוקרוזון באנאטע	75	5.30—5.40
אנדערע	73	5.10—5.20
הייע		6.25—6.—

		פער אָקאָנאָמי	
ווייצען			—.—
			—.—
		פּרייזאָר	12.38
קוקרוזון			6.23
נעדסטע			—.—
האפער			6.42
			—.—
			—.—

באָللען-מעהל		
נומער	0	22.50
„	1	21.90
„	2	21.30
דער באָللען	3	20.60
צו 100	4	20.—
קילאָגראם	5	19.—
מיט זאק	6	18.30
	7	17.50
	8	16.—
	80	14.20

שפּרייטס; אלטע דעטרעטע פרעמדע	36.25
„ נייע קאָנאָמפּפּל	34.50

קורז-טאבעללע פאָס 11 נאָוועמבער.

געלד-קורזען	קו. פּל.
וולטעראשע	—
הוקאטון	5 61
עסטערייכישע-אונגאריש 8 גולדען נאָלד	
שטק (100 פראנקס)	9 36
נאפּאָלעאָנס	9 36
רוסיש ריינסאָלוטען	87 90
20 פראנקשטק	11 56
פּפּאנטליכנעל	1 18

לאזע.	קו. פּל.
1854-יר 4 פּרעצענטיגע שטאאטסלאָז	—
1860-יר „ נאוע	131 50
דעטטע „ אדעלע	133 75
1864-יר לאָז צו 100 גולדען	171 75
דעטטע „ 50 „	171 —
לאָז קינסטליכע	28 —
פּרעמיענלאָז	15 —
קלאָרלאָז צו 40 גולדען	177 —
אלגעמיינע אונגאריש-אוסטריאכישע לאָז	37 50
אונגאריש' לאָז	104 —
אונגאריש' לאָז צו 10 גולדען	23 50
וויאנער לאָז	16 50
אזטער לאָז	20 —
באדאָר לאָז	40 —
הונדלאָס לאָז	40 —
מאלטלאָז	10 —
שלעזיש' לאָז	40 —
פּפּאלזנער לאָז	20 —
	40 —

	קו. פּל.
מאנטעלוקר לאָז צו 20 גולדען	23 50
פרייבורגער לאָז „ 100 „	126 50
דעטטע „ 50 „	67 —
וואלדשטיינלאָז „ 20 „	32 —
וויליאנגעבערלאָז „ 20 „	43 —
אונגאריש פּרעמיען-לאָז צו 100 גולד.	106 50
פּרייבורגער לאָז	107 60
ווינער לאָז	116 —

יעדטה-אאָזע	
אונגאריש נאָللדענע	122 —
אונגאריש גוטזעלאסענען	131 50
מעמעטער-מאנאטע	133 75
זעבענבירגישע	171 75
נאָللדענע	171 —
בוקאָרעסער	28 —
אונגאריש אייזענבאהן-אللגעמיין	15 —
טייזעבהענבאהנען-אللגעמיין	177 —
אונגאריש' דער אונגאריש' באנק	37 50
קרעדיט צו 5 אינגאלד פּרעצענט	104 —
דער אונגאריש' וויאסטרבענבאנק צו 5½ פּרעצענט	23 50
דער אונגאריש' אللגעמיינען באנקער	16 50
קרעדיט-וויסעלס צו 5 אינגאלד פּרעצענט	20 —
דעטטע צו 6 פּרעצענט	37 —
דעטטע צו 5 פּרעצענט	36 75
דעטטע אסטערייכיש-אונגאריש	40 —
דער פּרעמיען-אנלעהען באנקער	18 —
דער אסטערייכיש-אונגאריש	49 —
דער אסטערייכיש	22 —
דער נאָרדבאהנבאנק	47 25

	קו. פּל.
אונגאריש' לאָז	99 —
דעטטע צו 6 פּרעצענט	—
דעטטע צו 5 פּרעצענט	105 —
דער פּרעמיען-אנלעהען	101 25
דער אסטערייכיש	84 50
דער נאָרדבאהנבאנק	144 25

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1880. — Druck v. M. Burian, Waitzenerboulevard.

עשמעס, וואראנן אך מיינע קרישע אויער אין גערינע צוריקצוגעהן. אם 11-טען זין דראנן דער לייטענאנט רישאא אויף דער אבעריטענאנט דיסטל אין דיא יאהרינגן דעם ערדאקטערס. דער דיסטל צאג איינע דייס-פישטע הערפאר. דא גרייפ זין באר־טהא דיעגרוים נאך איינעם אים ווינקעל שטע-הענדען שטאהל. עטעט שלע דיסטל איף באר-טהא מיט דער דיס-פישטע לאן. דעער ווערד דעם מיט דיעגם שטאהל דיסטל איף דען לאפ, וארגאן רישאא מיט געצקטעם ובעבל הערבי-אילטע אויר דעם דעראהטער באר־טהא מערדערע דעמבע פערזעטצטע. אייר דיסטל צאג זין דיעגן ובעבל, אויר דיא ביידע אפיציערע רישטעטען זין דען אדטען דעראקטער דורך ובעבל-דעבע אן אר-מען. הערגען, לאפ אויר דאלן אייפ עמעמר-רישסטע צו. דער לאפ באר־טהאם איט בין צור אונגעגנטלרעיט צוריקזין, דער דאלן. דיא שיל-טער אויר דיא הענטע דאנד זיר פרישטרלר פיר-דעטצט. אן דיעגם אייפאמעמן ווירד געגרייפלט, נאך געשעהענער טראט פלוכטעטען זיר דיא אפ-פיציערע אין דען אינגאנג איינעם הערלערס: איינע שאאר סאלראטען, אמעמלטע זיר ואלוייר, אים דיעגע פאר דער פאלכס-ווארט צו הענטען. אין דער טראט יאר דער איפלוכט נאך געשעהענער טראט דיא אלדערעם דאס דער פיר-אינגעטע אייגע פאר-דע שטיגע הערפאר הרפאלן אין דיעגם בלוטע דאנ. אין דען פלוכטענבוך הערדשט אייגע גרינגעלאנד איפרענגט, אבער דיא שרישטע, דיא מאן דיעגען דיעגעם פאלכס איינגלייטען דיא הערפאר אין דיא אלדערעם הרפאלן אין דיא הרפאר-לענגע אינגעגעם בלאטטעם ערפאהרען דאס דער מינסטער-פרעזידענט דען אבערגעשאן דעם הרפאלטענבוך דאס טאטאם דער ציפערלרן אין דער הייפטשטאדט פערוייטלטע, זאגלייך צו זיך בע-דיפען דאסען אויר אים דען איפפראן. ערשרייטלט איפערצילר נאך דיעגע צו דיעגען. אים דיא גע-שטאלטע הוהע הערערדרצטשטלרען, דער גרינ-מינסטער-פרעזידענט פרעשפאר, דאהען צו דיעקען, דאס דיעגעם דער מרישטר-בערגאדע נעגען דיא ביידען אפיציערע. דיא דען דערלאטער זא אר-צעגרייטטעם דאבען. מיט דער נאטטען שטרענגע פאר-נעגאנגען ווערדע, אין הרייענבוך, ווערטסם איט פיר הייט ע איינע אלדענטרינג פאלכספרזאטמ-לונג איינבערפען, מאן פרייטעט ווערד איינען גיגען ג'אמעמנגשטאם צרישען דעם מרישטער אויר דעם איפגערגטען אפרדע. — הייפטאדע ערגע עס, דאס דיא פערדאנדלונגען נעגען דיא אפפיציערע נעשעהען, אים דאס פאלך צו בעדרוהען.

(אבער דאס ערד-בעבען.) דיי דאבען בעדרוהם אין אינערער פאדיגען נעמעס

נין, קינד, איך צייגע דיינגם פאטער נגטם; גלייגע מיר, איך ווילל מיינען נאנען איינפרום צו נגטטען דיינגם פאטערס איפטעטען, אים זא מעהר, אלס דיא זיין דרעגענס-קינד, ווינע מאנטער בגיגן! אר! יאנעטטע! איך מיס אים זא עהרר אין דיינע קינדלינגן געפיהלן אינשטעטען, אלס מיינע איינגנען אינגן ערטען אבער מיין שיקזאל אין אינ-נעיפסהייט יגד! — דער קומטער אבער מיין פערשיינ-דען דאס מיינען פאטער אייפס קראנקעלאנגר נגיא-פגן, אבער אלל דער קומטער מיינער ערטען אלל באלד שיינ-דען; איך ווערדע דיא אין קוריצער צייט אבער מיינען יאה-דען גלוקלינגן שטאנד בערגטטען קאנגן — דאך איך דאדף מיר הייר אין קוינע שרייגען שטיטגנ פערזעטצען; איך דארף מילאדד נגטם מיט פערזיינטגנ אויגן עפפאנגנ; אים אידן אויפרישטען צו קאנגן, מיס איך ערלכסם הייי-מער זיין, מילאדד ווירדע דאס אלס נגפרולאנגיגיס גע-גגן זיינע נגטע בעטראכטגנ, וווגן ער מיך ביא זיינגם, נאך לענגערע צייט ערפאלטגנ בעטגנ, אין ברייטער געטטאם-שטגנדגנ פרגגט. דיא אייך דיא הייטגר, דאס מגטטע דיא נאכט בגיגם הערגנ אויגר מילאדד ווירד באלד דא זיין; רוטע דאך דיינגן פאטער אויר דיאגגיא הערהרגנ; איך צייגע מעהר קיגגם פאן אידגנ, אבגלייך איך הערגע אויגאכט גגגנ הערטגנ. וווגן איך אויגגם גגגנ דיא מילאדד אינע קלאגע ערהבגנ אללגם, זא ווערדגן דיא ערלכסם מיך הערגע גגגאהרגנ האבגן. איך בגטטגם דיך, רוטע דיא בגידע אגלייך הערהרגע!"

יאנעטטע פאטטער גגרראכטגע אויך הערגנ, אויר נאך ווגגגגן מגגטגן מגאט וואראגגיא אין דאס גגבגגגג

מאַן, ווי פאַלטען איהם אַלע צוי שטאַרטהויפּ-מאַנשאַפט. אַלץ מעהרערע כרישטען, דיא עבעק-פאַללס וועהרענד דיעזעס גאַנצען פאַרגאַנגעס איז דעם שטעללוואַגען וואָרען, קאַמען פּייוולל מיט אים ביא דער שטאַרטהויפּטמאַנשאַפט אויבער דאס ראַהע בעגעגהען, דער בירגען וויבערען לעהר-דער ציינגשאַפט אבצולעגען. בעפאַר יעדאַר דאס מערדאַר מיט אים בעגאַנען, ערקלערטע יעגאַער: „איך ווייסע ניכט, דאס דיא פאַליציא וועגען דער אהרפּייגע, דיא איך ערהעלט, אייטשרייבען. איך ווערדע מיר פאַן דיעזעס הערען זעלבסט גענעהמהאַ-אייגן פּערזאַנען דורך אין דערעלל. אין נאַהס דיא אייפּפאַרדערונג צום דועלל אן, וואָרוס ווייר פאַן דער פאַליציא עגטראַפּפען וואָרדען. נאַך אן דעמזעל-בען טאַגע ערהיעלט איך פאַן יענעער אין שריבען, דאס ער זיך מיט מיר ניכט שלאַגען מאַג: — זא זאָגט דיא אַלזא, דיא איינגעאַנגען וועגען פּערפּעסע: דיא שנאַלעגען נייט מיט דער צייגע אין דאַסען אוהר איינגעאַשעגעס מיל לייפּען. בעדאַלטען זיא ערעאַך איינע „אַהלפּערדיעגע טיכטיגע אַרפּייגע, זא שטעקען דיא דיעזעלבע שטאַלשטייינער אין, דא דיא צו פּיי זיגע, זיך ווייר דען אויסשפּייר דעם גע-ריכטעס אדער ווייר אין „דועלל" געגעגהאַנגע צו פּערשאַפען" (עס איזט שאַדע, דאס דיעזע אדר-פּייגע ניכט איזט דיא באַהן דעם הערען דאַפּפּרע-דיעגרס שאַהרע געפאַללען: דיעזער מאַגן העטטע זיא עטוואס שאַן לענגסט פּערדיענט!)

„(שריטטע געגען דיא ווערסערונגען) עס פּייס אונס אונמע-טעלבאַר נאַך אבגעער מיטטהיילונג איך פאַלגענדע דעפעשע אויס בערלין פאַן 13-טען דיעזעס פּער-אַפּפּענטליכען צו באַנגען. דיעזעלבע לייטעט: „דיא ווערפּייגרע אונד ווערע-פּרעסעער האבען עס בע-ריכט נאַך צו ווייט געטריבען. מאַן האטטע גע-מעהר אייגען פאַרטיליגען אומע פאַלל ווייטגעס דעם אייגייסענדען אונד פּערהעטצטען פאַבעלס צו בע-פּרכטען: מאַן מיסטע איך דען גערעגטען קאַמפּען, דאס דער דאַ אייגענטליך ניכט עגגען דאַס ווערע-מהיס, דאס הייסט: עגגען דיא ווייטשע רעליגיאָן גערוכטעט אויס, אונדערען גענען דאס ווייטשע גלעדר: דאס זיך אבער דער פאַבעל דאַצו פּערשטעגען, דען ווייטען דאס גלעדר צו הייבען, זא ווערדע ער גע-ווייס בייא דען ווייען ניכט שטעהען בלייבען, אונדערען איך נאַך דעם גלעדע דער ניכט-ווייטשען בעפאַל-קערונג דיא גיעגיע האַנד אויסשטרעקען. דיעזע אללגעמייגע גיעפאַהר קאַנגטע נעמאַנדעס פּערבאַר-גען בלייבען, דער ניכט עבענפאַללס צו דען אנדעגען גערן שטאַרקעס אונד ווייגער ווערדען בוכטע-פּעסעריטען אללע הערראַנגעדען בוכטע-גערלען, אהנע אונטערשיעד דער מאַנפּעסאַן

(גלייכלייכעס „דיגלל" אייגנעס ווייטשען אייגנעגהרייג-פּרייוולייגען.) אויס פּראַנקפּורט אם מאַין ווירד פאַלגענדעס בעריכטעט: „דער יונגע ווייטשע אדיאַקאַם, הונא גאַלדשטיין, וואַרדע צום אייגעהרען-פּייוולייגען דעגנסטע אייגבערוופען. ער וואַללטע עבען דיא אַפּפּיצערס פּרייגע אבלעגען, אלס ער פּערנאַהם, דאס זיין הויפּטמאַנן צום פּעלד-וועבעל דיא וואָרטע שפּראַך: „דיעזען וועגע-יונגען מאַכען ווייר ניממער צום אַפּפּיצער." — דער יונגע מאַן פּעלאַנגטע גין מיט פאַללעס רעכטע יונגען דיע-זער, ניכט נור פּיר אהן, זאַנדערן פּיר דאס גאַנצע וועגנטהום בעליידיגען אויסרוגען פאַן דעם הויפּטמאַנגע אייגע עגטשלייסיגערע ערקלערונג. — דער הויפּטמאַן פּערוויגערטע ווראַך ערע עגט-שלייסונג. הונא גאַלדשטיין וועגדעטע זיך אן דאס מילטערישע עהרענגעריכט. וועלכעס זיך דאהין אויסשפּראַך, דאס דער הויפּטמאַן פּערפּליכטעט זיא, דעם אייגעהרען-פּייוולייגען, פּיר דיא דעמזעל-בען צוגעפּיגטע בעליידיגונג, דורך אין „וועלל" גע-גיטהאַיגן צו בעגעגען. דאס דועלל פאַנד אן דער שטאַדט האַנאַ אייף פּיסטאַלען שטאַטט, וואָבייא דער הויפּטמאַן פאַן זיגעס יידישען גענגער אייגען אל-בען שיס אין דריסס עהרליכען, דאס אן דעסען אויפּראַממען גגעגייפּעלט ווירד." (ווייר זיך גגייס ניכט דאַפּיר, דאס ווירען אן אין „דועלל" זיך איי-לאַסען, אַללין דיעזעסמאַל וואַר עס אין ווהרער „קריט הטש", דאס דער יידישע אייגעהרען-פּייוולי-לגע דען מאַגן גגעבטטען, דער דיא פּעבהיס האַטטע, דאס ווערגטהום אים אַללגעמייגען צו בע-שטיפּען!)

„(איין רעדאַקטער מיט דעם זעבעל צערהאַקט.) אם 14-טען דיעזעס האַט זיך אין קלייגגעריכ אין בערגעלכער פאַלל עראייגגעט, אין לייטגאַנג נאַמגעס הייסטאַ. דאַס גגעלר צוויא אייגעהרען-פּייוולייגע מיט דעם טעטעל: „מאַדיאַרישע הונדע בעשטעפּפּט. דער רע-דאַקטער דעם אין קלייגגעריכ עגשטייגגען אי-סעסטע-לגכען בלאַטטעס, הערר בארטהאַ, אונ-טערליעס עס ניכט, אבער דאס אייגדרגגטליכע בעגעהמען דעס עגהרגגען לייטגאַנגס דען אונ-גאַרישען אייגעהרען-פּייוולייגען גגעגגאַבער אייגע שאַרפּע קרייטיק צו פּערפּפּפּפּלכען. הערר ריס-טאַיי לעס גגן דען דעראַכטער באַרטהאַ צום דועלל הערפּפּפּאַהרען, אַללעס דיעזער עראַך מיט דער עגקלערונג אבלעהגטע: „עס איזט מיגגע פּפּלכט, דיא וואַהרהייט צו שריבען; אַך קאַגן מיך ניכט פּיר עגרע פּיילע מיגגעס בלאַטטעס דועלליגען. מאַגע דער הערר לייטגאַנט בעגייגען, דאס ער דיא אייגע-עהרען-פּייוולייגען ניכט אַלס „מאַדיאַרישע הונדע"

אונד דער גאַנגאַלטטעס. בעריטטען אויס דיעזעס גגרונדע אייגע שאַרפּע עגקלערונג גגגען דיא אונ-טערבגע דער הונדע-פּעסעריטען באַגדען פאַר, מיט דער אייפּפאַרדערונג, דאס אַללע מיטטעל אנגע-וגגדעט ווערדען מאַגען, אויס דיעזען שטרעבען וועהרליגען אין עגדע צו מאַכען. גגלייכצייטיג ווירד אן דיא שלבעראַהדע אין גגוגד גערכטטעט, דאס אַללע לעגדעע, וועלכע זיך אן דען וועהרליגען גגע-גגען דיא ווהרע בעטהיליגען, זאַלליך עגטלאַסטען ווערדען מאַגען." — אייגע צייטטע בעלייגער דעפּעטע פאַן גגרעגס ראַטס מעלדעט: „דיא בעקאַגגטגען אייגפּלבערגגע שטאַאטטגגעגגער אונד דייטטאַגס-דעפּטיטען, פּאַרקגעהים אונד מאַגטגען, האַבען זאַכען דיא בייגגער דער הייטטטאַדט צו אייגער שאַרפּען עגקלערונג גגגען דיא ווערגעטצטע שטען באַגדען אייגפּאַרדערט. אַללע בעגגטגען מעגגער אייף דעם גגבעטטע דעס האַגדעלס, דער קגגסט אונד דער וויסגגשאַפּפּט, האַבען דיעזע אייגע עגקלערונג זאַללליך אייגגגהגגגיג אַגטגעגגג